

Szerkesztői iroda:
Kassa, Kovácsutca 15. sz.
hová a lap szellemi részét
illető közlemények küldendők.

Kéziratok vissza nem adatnak.

Csak bérmentes leveleket fogadjunk el.

Semmit sem közlünk, ha nem tudjuk, kitől jön.

Megjelenik minden vasárnap.

SZINÉSZETI KÖZLÖNY

A vidéki színészet érdekeit képviselő hetilap.

A kassai színügyi választmány hivatalos közlönye.

Felelős szerkesztő: Báthory Románcsik Mihály.

Kiadóhivatal:
Kassa, Kovácsutca 15. sz.
hová az előfizetési díjak
küldendők.

Előfizetési feltételek:
helyben házhoz hordva, vagy
vidékre postán küldve
Egész évre... 6 frt — kr.
Fél évre... 3 frt — kr.
Negyed évre... 1 frt 50 kr.
Két óra... 1 frt — kr.
Egy óra... — frt 50 kr.

Előfizetések bármilyen
től elfogadjuk.
Nyílt-tér soronként 15
nyílttéri díjak előre fizetendő.

A belügyminiszterium és a műkedvelők.

Sokszor el volt az már mondva a „Színészeti Közlöny” hasábjain a mióta ez fennáll, hogy a műkedvelő társulatok, kiszámíthatatlan kárt tesznek a vidéki színészet tagjainak. A fővárosi írók és művészek 1880. június 23-án tartott értekezletén, melyen a központi igazgató-tanács tagjai is részt vettek, egyik szónok a felmerült nézetekkel szemben, még a német színészetet sem tartja oly veszedelmes fillokerának, mint a műkedvelők intézményét, mert ezek gátolják a vidéki magyar színészet emelkedését.

Sajnos, de igaz, hogy a műkedvelők megölik a vidéki színészetben az igyekezetet, a törekvő szellemet, elveszik kedvét, mert után-utólag hallja tőlük a gunyos fitymálásokat. És a vidéki színészet kénytelen túrni e hivatalnok kontárkodásait, a kik a maguk elé kitűzött célokat nem szentesítik, hanem kirabolják a kenyeret a vidéki színészek szájából.

A magyar színész-egyesület központi igazgató-tanácsa által, a múlt évi szinikongresszuson egy javaslat terjesztetett elő a műkedvelők ügyelmeire nézve. Minek következtében a kongresszus határozatilag kimondotta, hogy fölterjesztést intéz a belügyminiszteriumhoz, melyben tüzetesen kifejti, a rendes szervezettel bíró, állandó s nem csak bizonyos alkalommal ad hoc alakult műkedvelő társulatok előadásából, a vidéki színészetre háramló tetemes károkat.

A kongresszus kimondta továbbá, hogy a műkedvelő társulatok, a szintársulat megérkezése előtt hat héttel előadást nem tarthatnak, az általuk színrehozandó darab előadási jogát kötelesek megszerezni a bruttó jövedelmüknek 10%-át kötelesek a színész-nyugdíj intézet pénztárába beszállítani. Ha ezeket tenni elmulasztanak, további előadásait betiltatnak.

Eddig terjed a kongresszus idevágó határozata. E határozat végrehajtásával a központi igazgató-tanács bízott meg. A tanács megtette ez ügyben a kellő lépéseket, melynek eredménye a következő miniszteri körrendelet, mely szóról-szóra így hangzik:

Magyar királyi belügyminiszter.

Szám 30,179.

Körrendelet.

A magyar színész-egyesület központi igazgató tanácsa előterjesztést tett hozzám, melyben a vidéki magyar színészet fejlődése egyik akadályául, az országban nagyobb mérvben elszaporodó azon műkedvelő társulatokat jelöli meg, a melyek nem egyes jótékony célokra, hanem állandóan és pedig üzleti célokra rendeznek előadásokat. — Felhívom ennek folytán a törvényhatóságot, hogy a helybeli hatóságokat utasítsa, miszerint azon idő alatt, a melyet egy szintársulat egy helyen tölt, műkedvelő előadásokra engedélyt ne adjanak. Magától értetődik, hogy kizárólag jótékony célra műkedvelő előadások mindíg tarthatók.

Budapestben, 1882. évi június hó 25-én.

A miniszter megbízásából:

Lukács György,
miniszteri tanácsos.

Ezt a körrendeletet, annak idején a „Színészeti Közlöny” is közölte. Feltűnt mindenkinek, a ki a szinügyekben csak némileg is jártas, a hivatalos rendeletben foglalt ellentmondás.

Figyelemmel kísértük azon városok hírlapjait, a hol műkedvelők működnek, hogy vajjon mit irnak azok a fentebbi rendeletről. A sok közül idézzük a „Mármaros” véleményét, mely egybehangzó a többiekével, és így hangzik: „Nem értjük a logikát e rendeletben. A belügyminiszterium megérősíti az állandó műkedvelő társaságok alapszabályait s aztán megtiltja, hogy azok, az engedélyezett alapszabályok értelmében működjenek; vagy tanak azt tiltja meg, hogy a műkedvelők saját

zsebekre játszanak? Ez meg nagyon felesleges dolog, hisz olyan műkedvelők, kik más, mint jótékony célokra feljegyelésre játszanának, ugy sincsenek. Az illető hatósági közegek tetszésének, szeszélyének van e rendelet által tagas tér nyitva.” Azután jónak látja a nevezett lap, a miniszteri rendelet ellenére biztatni a műkedvelőket és hatósági közegeket a következő módon: „A m. szigeti műkedvelők e tekintetben nyugodtak lehetnek, mert törvényhatósági közegeink felvilágosodott, előzékeny, okos emberek, a kik tudják, hogy a műkedvelők, nem magán haszonért, hanem a közérdek ügyében áldoznak fel idejüket és nyugalmaikat, ez izgatottsággal és mindig anyagi áldozattal járó dologban.” Mit szólnak ehhez az illetékes körök?

És mindez azért történik, mert a kérdéses belügyminiszteri rendelet homályos, könnyen félre magyarázható és önmagával ellentmondó.

Vagy a felterjesztés volt hibás, vagy a belügyminiszteriumban fogták azt fel rosszul. Mert a már többször említett körrendeletből világosan az tűnik ki, hogy az csupán azon műkedvelő társulatokra terjeszkedik ki, melyek a műkedvelésből valóságos üzletet csinálnak, a mennyiben van fizetett rendezőjük, sugójuk, színházi festőjük, szabójuk. Ezek az ugynevezett rendes szervezettel bíró állandó műkedvelő társulatok. S míg ezek működése korlátoztatik, addig a számtalan apró-cseprő nem állandó műkedvelő társulatok, akkor játszhatnak, mikor egyeseknek kedvük jön a komédiázáshoz. Pár nap alatt összehozzák a szereplőket, nem törődve azzal, hogy valamelyik szintársulat nem soká városukba érkezik, nem törődnek még azzal sem, ha a szintársulat tényleg már működik is városukban. Ő nekik kedvük jött komédiázni, tehát valamely „jótékony cél” leple alatt ki is elégítik hiúságukat.

Példákkal illusztráljuk állításainkat. A „Színészeti Közlöny” múlt számában (okt. 29.) említés van tőle arról, hogy Ókanizsán, Szegedi Mihály szintársulatának súlyos napjai voltak; oly rideg közönyt nyel meg sehol az országban nem találkoztak mint ott. A helybeli műkedvelők ártottak legtöbbet a társulatnak, kiknek mindenike egy-egy „művész”-nek képzeli magát. Utóvégre is az igazgató kénytelen volt társulatával otthagyni Ókanizsát.

Im itt van a másik eset.

Nagy-Szebenben eddig csak egy műkedvelő társulat volt, de most van négy reudbeli, és még mindez hagyján volna, ha legalább belátással volnának a városukban működő szinigazgató iránt, s tekintetbe vennék annak anyagi helyzetét s legalább oly időben ne rendeznének előadásokat, a mikor egy fixista igazgató a városban működik társulatával; de ennyi előzékenységgel nem viseltetnek ám egy szinigazgató iránt sem, sőt ellenkezőleg, a legjobb napokat elveszik az igazgatótól. Két hónapja, hogy Nyéki társulata Nagy-Szebenben működik, s dicsékedés nélkül elmondhatjuk a közönség nyilatkozata után, hogy még ilyen jól nem ment egy magyar társulatnak sem. Az új szinművek, változatos játékind folytán a társulatot megszerették; a közönség és a derék katonatisztek között mozgalom indult meg egy újabb bérlet gyűjtésére, mely igen szépen sikerült is. De bezzeg nagy volt a hamulat, midőn az igazgató által beadott kérvény azon megjegyzéssel utasítottat vissza, hogy „azon okból nem hosszabbítható meg az engedély, mert november 1-től a műkedvelők akarnek folytonosan játszani, illetoleg előadásokat rendezni.” — Persze az igazgató rögtön futott Pontius-tól-Pilátushoz, alispántól, főispánhoz s hivatkozott a belügyminiszter körrendeletére, hivatkozott továbbá arra is, hogy ő (t. i. az igazgató) — bár nem volna szá-

bad, — eddig is megengedte az előadásokat s majd minden héten legjobb napjait vették el a műkedvelő urak, s hogy inkább jövőben is megengedi az előadásokat, mert a közönséggel újat huzni nem akar, — pedig ugymond — a körrendelet értelmében egyet sem lett volna szabad a műkedvelő uraknak játszaniok. — Erre előmutatták s megmagyarázták a körrendelet valódi értelmét, t. i. hogy igenis szabad, s hogy örvendhet az igazgató azon, hogy a műkedvelő urak oly kegyesek voltak s átengedték a vasárnapokat. Hivatkozott ismét az igazgató arra, hogy tegye magáévá az alispán ur ez ügyet s kívánhatja-e azt, hogy a már megcsinált kész bérletet itt hagyja?! s elhagyjon oly várost, hol óhajják a társulat további maradását? stb. stb! Erre az alispán úr hidegen azt felelte: „En belátom, hogy önnek igaza van s valóban sajnálom. De hiába, a miniszteri rendelet olyan hangzása, mely tisztán kimondja azt, hogy „jótékony célra műkedvelői előadások mindig tarthatók”, mivel pedig műkedvelőink eddig is mindig jótékony célra játszottak, megtiltani nincs hatalmamban. Mig a fent említett rendeletet nem kaptuk meg, az ember csak lebeszélhette s meggyőzhette őket, hogy nem illő oly időben műkedvelői előadást tartani, mikor szintársulat van a városban. De most hivatkozna a belügyminiszter rendeletére s követelleg lépnek fel; tegyenek lépést a belügyminiszternél, hogy másítsa meg e rendeletet, addig mig többen is az ön sorsára nem jutnak.” Ezek valának az alispán urnak tanácsadó szavai Nyéki János magyar szinigazgatóhoz.

Szomorú dolog ugyan, hogy egy szintársulat elé — ki éjjel-napot feláldoz, szanved, nyomorog s inséggel küzd, a magyar nyelv hű apostola elé helyezték a műkedvelő urakat. Ha e tisztelt urak egy szintársulatot, — melynek kizárólag ez a kenyer — tönkre tesznek, nem segít rajta csak a jó isten!

Ebből láthatják t. olvasóim, hogy a belügyminiszter ur tett ugyan valamit, de nincs köszönet benne. Kérelmezzék tehát, de ne késse-nek a szinigazgató urak, hogy e rendelet megmá-sítsassék s módosítsassék akként: hogy azon idő alatt a mig szintársulat működik egy városban, sem miféle czim alatt műkedvelői előadások ne engedélyeztessenek.

Z. Gy.

Levelezés.

Szeged, 1882. nov. 1.

T. Szerkesztő úr!

A szegedi szinidény szept. 30-án vette kezdetét „Odette” új szinművel, ezt követte második előadásul is újdonság „A vörös sapka”; mai napig ezen újdonságok kerültek előadásra: „Bagdadi hercegnő” ifj. Dumas szinműve, „Kaviár” Csiki G. bohózata, „Milimári” Almási pályanyertes szinműve, „Könyvtárnok” vigjáték, „Tiszturak a zár-dában” operette. — Klasszikusok: „Képzelt beteg” Moliere és „Makrancos hölgy” Shakespeare vigjátékai. A jutalomjátéki sorozat okt. 31-én kezdődött. Lovási Dzsó javára „Brankovics György” dráma adatott. 49 frt 5 krt kapott felében 96 frt napiköltség mellett.

Oktober hónap leginkább a társulat egyes tagjai bemutatására szolgált, a műsor ehhez alkalmasított.

Mint új tagok: Török né-Szakáll Róza „Odette”-ben mutatta be magát, a közönség és kritika tetszését egyszerre megnyerte, továbbá „A makrancos hölgy” czimszerepében aratott teljes sikert. — Krecsányi Sarolta „Kapitány kisasszony”-ban, de különösen mint „Boccaccio”

tetszett. Réthi Laura „A vörös sapka” és „Milimári”-ban kedvence lett a közönségnek, Czecz Katinka „Fron-Fron” czimszerepét választá bemutatásul, de teljes sikert nem volt képes aratni, Bodrog Lina „Odette”-ben, különösen a „Szikra” darabban keltett figyelmet tehetsége iránt, Bokodiné „Képzelt beteg”-ben a szobalány szerepében kissé halvány alakítást mutatott be, míg „Odette”-ben mint Filip neje kedves volt. Litzemayer név ére k tánczokkal, valamint „Milimári” Tini és Fini szerepeivel teljes hódítást tettek. — A társulat régebbi tagjai közül Temesvári né Farkas Irma drámai primadonnát, mint kedvencét üdvözölte a közönség első föléptével, s a „Bagdadi hercegnő” czimszerepében valódi művészettel játszott, Aradi Emilia „A csók” Mariettájában mutatta be haladását, „Fortunio” dala „Frigette”-ben pedig valóságos furorét csinált; Bodroginé a társulat legregibb nőtagja, ki már hat év óta bírja a közönség teljes elismerését, az ő részére, különösebb bemutatás nem is jutott; Beczkóné tekintélyes alakjával mint régi ismerős jól tölti be helyét. — A férfi tagok közül: Kazalicski és Tiszai „Odette”-ben lettek bemutatva, az első mint a férj, a második mint Bechamel, mindkettő teljes sikerrel, ezenkívül még Kazalicski Petruchióban, Tiszai Frimuszban arattak nagyobb sikert. Bokodi, Molier „Képzelt beteg” czimszerepét választá bemutatásul, s megalapítá jó hírnevét. „Kaviar” Achillesse és „Tiszurak” Briden papjában kedvence lett a közönségnek. Juhász gyönyörű bariton hangjával „Kapitány kisasszony” és „Kis herceg”-ben mindig zajos tapsokat nyert. Sajó népsziműnekes, inkább alakjával és játékkal elégti ki a közönséget, míg énekével hatást nem csinál, hanem a sziművekben, szerelmes szerepekben jól tölti be helyét. — Pálty lyrai szerelmes, lágy, szívhez szóló hangjával figyelmet keltett és „Csók”-ban Sever király szerepében tapsokat aratott, úgy Brankovics Gerőben is. Lovász IV. László Myze és Brankovics czimszerepében kitünő alakítás által teljes sikert és elismerést aratott; Hunfy tenorista kissé gyengének mutatkozott, az első taptot Szegeden, „Tiszurak” operetében kapta. Deák Péter burleszk komikumával különösen Milimári Janóval provokálta a zajos tapsokat. A társulat régebbi férfi tagjai közül: Bodrogi a jószívű apák hű képviselője kitűnt Sass István uram rokonszenves előadásában, Makó három év óta általános kedvenc mint kedélyes apa, jellemkomikus és operettebuffo, utóbbi időben a kritika részéről a túlzások miatt mérsékelte intetett; Milimáriban és Boccaccióban zajos tetszéssel játszott, de „Üdvöskében” nem tudta feleltetni mult évi elődjét. Temesvári i kissé kinőtt ugyan régebb szerepeiből, de 8-ik pont Raulban és Bagdadiban a csábító szerepében, kellő eleganciával játszott; Balogh karnagy az operette precizitásával mindig sikert arat. — A zenekar sohasem volt jobban összeállítva mint most, a fólvonási zenékkel is tapsokat nyernek, utóbb pedig az igazgató új fuvó hangszereket hozott számukra Sehunda budapesti hangszer készítőtől, teljesen a párisi hangszereles (diapason) a nemzeti színház zenekara által összehangolva.

Mint látszik a társulat nagy személyzettel bír és oly nagyszámú elsőrendű tagja van, hogy a vidéken aligha van párja. — Az idény kezdetével a bemeneti helyárakat 20 % -al föl emelte az igazgató, hivatkozván nagyobb szabású szervezeti személyzetére, és ismert áldozat készségére, az újdonságok beszerzése és kiállítására, valamint jelesebb művészek vendégszerepeltetésére, melylyel előbbi években is rendszerent kedveskedett a közönségnek. Sokan feltették Aradi vállalkozását a fölemelt árak miatt — ép azon időben a midőn az új színház megnyitására irányul a közönség figyelve, azonban a társulat működése és az újdonságok még is vonzerőt és elismerést gyakorolnak. — Híre jár, hogy Zajonghi ismert jeles tenorista nov. 4-én megerkezik, s ez által az operette előadások új érdeket nyernek. A társulat most „Furesa háború” operettre készül, valamint több szimű újdonságra, mára pedig „Krisztus Pilátus előtt” ismert hírvé képlet, — élő alakokkal kiállítva — van hirdetve.

Rendes levelező.

Fővárosi hírek.

— Francia színtársulat Budapest. Coquelin társulatán kívül még egy francia színtársulat készül Budapestre. Charrée Arnold francia színgazgató megkeresett egy helybeli ügynököt, hogy társulata számára a téli idényre alkalmas helyiséget béreljen. A társulat 16 tagból áll (8 nő és 8 férfi) és kisebb francia vígjátékokat fog színrehozni. Az előadások tartalma Budapest számára két hónapra van megállapítva.

— Jubileum. Egy magyar „drámaíró” a napokban nyújtotta be huszonötödik tragoediáját a nemzeti színházhoz. Miután az igazgatósg ezt is épen úgy, mint a többi huszonnyet visszautasította, a költő barátai felhaználták e kedvező alkalmat és jubileumra gyűltek össze, amelyen több felköszöntőt mondtak az ünnepeltre és hazai drámaírodalmunk felvirágzására.

— Hetényi Béláné Komáromi Mariska, aki a nemzeti színházban is fölépelt, a német Thalia papnőjévé szegődött és a jövő heten fölép a gyapjutezai német színházban, Schiller „Messinai hőlg y”-ében.

— „Nana Keringő” czimű táncdarab jelent meg a „Harmonia” társulat kiadásában. A keringő zongorára van írva, de azért énekelni is lehet, mert az ének szöveg a zongorázás fölé van nyomtatva. A keringő Palmay Ilka asszonynak van ajánlva, ki is azt a budapesti „Nana” előadások alkalmával nagy sikerrel énekelte. A czimlapon a művész né mint „Nana” látható. Szerzője Banfi Sándor. Ára 1 frt. S kapható minden könyv- és zenemű-kereskedésben.

Távirat.

A Szombathelyi-Temesváry-féle párbajügy.

Kolozsvár (Feladatott: nov. 4-én déli 12 órakor. Erk. 12 óra 40 p.) A kolozsvári bünyítő törvényszék, ma, szombaton délelőt tárgyalta Temesváry Lajos volt színgazgató és színész bünyűjét. Temesváry közadomas szerint, mult évi augusztusban agyonlőtte párbajban Szombathelyi Bélát, a kolozsvári színház jeles tagját. A mai végtárgyaláson Temesváry Lajos 18 hónapi fogságra ítéltet el.

Vidéki hírek.

— Kolozsvári hírek. A nyári jutalomjátékok sorrendje okt. hóban véget ért. Mult hó 17-én Halmainé jutalomjátékul a „Legény bolondja” adatott. A szép számú közönség jutalmazott három gyönyörű koszorúval, számos kihívás- és tapsokkal tüntette ki. Magáról a darabról az ottani lapok nem sok jót írnak, s az elért sikert a jó előadásnak tulajdonítják. — A téli saison drámai újdonságai „Odetta”, „Rantzauk” novemberben kerülnek színre. — Szintén a folyó hóban adják először Lecocq szép zenéjű operettjét, a „Nap és hold”-at, Halmainé (Manola) és Öry Flóriával (Beatrix) a fő nőszerepekben. — A játékrendbe a könnyebb fajú operák közül is felvettek néhányat. Ezek közül „Lalla Roukh” és „Kömüves és lakatos” már legközelebb színre kerülnek. — Nem csekély örömmel fogadták a kolozsvári színészek az igazgatósg egyik legújabb intézkedését, mely szerint az énekes darabok főpróbái mindig előadás előtti napon fognak megtartatni, továbbá hogy az összes sziműdi próbák mindig a délelőtti órákban (8 $\frac{1}{2}$ -től 2 óráig) lesznek beosztva, s délután csakis rendkívüli esetben fognak próbák tartatni.

— Figyelmzettjük t. olvasóinkat, hogy a m. kir. közlekedésügyi miniszterium által kiadott „Postai tarifák” 3. szakaszának rendelete szerint, a levélbélyeg mindenkor a levélnek, czim-mel ellátott oldalára ragasztandó, nem pedig a pecsétnek szánt helyre; a szabályellenesen felragasztott bélyegegek érvénytelenek.

— Abdai Sándor, veterán színészre vonatkozólag, levelet kaptunk Szathmárról, melyben a levélíró azon nézetének ad kifejezést, hogy a szegedi színügyi bizottság, az új színház megnyitása alkalmából, legyen tekintettel Abdai sanyaru helyzetére és nevezze őt ki az új színház felügyelőjévé. Ezt a méltanyosságot a veterán színész megérdemli, mert ő volt az, ki az első magyar színtársulatot alakította Szegeden.

— Miskolcson, Lászy Vilmos okt. 29-én kezdte meg újonnan szervezett színtársulatával az előadásokat. Szigeti József „Rang és Mód” czimű sziműve került az alkalommal színre, melyben a főbb szerepeket Lászyné (Örse nagyrasszony), Boross Lajos (Bannai Gerő), Kőnczöl Lujza, Gyöngyi és Fenyvesi játszották. Másnap „Milimári”-t adták, Pajor Emiliával, a czimszerepben.

— Nyéki János színtársulata, mely a mult hóban Nagyszében igen szép pártfogás mellett tartotta előadásait, november 11-től kezdve, néhány hónapot Seps-Szent-Györgyben fog tölteni.

— Esküvők. Láng József, Nyéki színtársulatának tagja, okt. 30-án vezette oltárhoz, Gócs Erzi kisasszonyt, ugyanazon társulat, szép reményekre jogosító ügyes színésznőjét Nagy-Szebeuben. — Másnap okt. 31-én pedig Dózsa (Veszelyosky)

Antal tartotta esküvőjét Püspöki Annával, Nyéki társulatának tehetséges tagjával. — Áldás kísérje frigyüket!

— Szathmáron október hóban, a szüret s az évad korai kezdete miatt nagyon kevesen látogatták a színházat. Most azonban már kezd a közönség jobban érdeklődni a színházi előadások iránt, miután ez ideig meggyőződhetett arról, hogy jó társulattal van dolga. Az igazgató többnyire új és jó darabokat adt elő. Az operettek Reiner Antónia primadonnával, mi kívánni valót sem hagynak hátra. A társulat igen erős oldala a vígjáték, melyben valóban remekel. A tagok általában jó kedvvel, a szorgalom és tehetség szembe-tünő jeleivel játszanak. A „Kornevilli harangok” operette előadásáról a „Szathmár” így ír: Reiner Antónia, Szerpolett kedves dalait, határozott sikerrel adta, ő és Csatai Zsófi (Zsermén) voltak az est hősnői. Csigének szép hangja van, különösen a felső fekvésekben, Hanryt tetszés erőz oldala. Hegedüs Zsigmond, sok routinnal énekelte Grenisót. Komlósy József (Gáspár apó) egész szerepét kifogástalanul adta; egyszerű hatatos játékkal (különösen a kastélyban játszó jelenetnél) élénk tetszést aratott; a zajos tapsokat és a kihívást, méltán megérdemelte. A kisebb szerepek szintén jól sikerültek.

— Halottak estéjén. Latabár Kálmán, a debreczeni színtársulat tagja, az idén is fényesen kivilágitatta és feldiszzította, a kassai temetőben nyugó szeretett neje: Budai Adél sírját. Mindenesetre szép jele a kegyeletnek, hogy még a távolból sem feledkezik meg arról, a ki őt oly odaadással szerette és a ki Latabárnak legfőbb kincse volt. — Az aradi színtársulat derek tagjai, köztük Hunyadi Margit, Bácsné, Mezeyné, Kuthyné, Somogyiné, Rózsa Rózsika stb. a kegyelet adóját lerováadó teljes számban jelentek meg szerdán az alkonyat óráiban az új temetőben Zöldy Miklós, ismert veterán színész, mint egykori pályatársuk sirhantjánál, melyet ez alkalomra számos méseccel ékesítettek fel, a főnél állván egy kivilágitott transparent „Zöldy” felirattal. Este $\frac{3}{6}$ órakor nagyszámú közönség jelenlétében az énekar gyászalt hangoztatott. — Erre Szathmáry Árpád lépett elő s egy igen szép beszédet tartott, mely után a gyászoló család nevében koszorút helyezett a keresztre, helyt adván Bács Károlynak, ki megindult hangon mondott beszédet. (Mindkét beszédet idő rövidsége és térhiány miatt jövő számban közöljük. Szerk.) A beszéd végeztével Bács, a színtársulat nevében díszes koszorút helyeztet a sirhantra, mialatt az énekar egy újonnan betanult gyászalt: Miért oly borús... szép öszhangzással dalolt el, azután távozott.

— Eperjesi hírek. Sággy és Dobó színtársulata, teljesen megnyerte az eperjesiek tetszését, mutatja ezt a „Kisasszony feleségem” operette előadása, melyen a közönség igen jól mulatott. Nyilvai Irma kitünő Marzolen volt. Nyiregyházi Vilmos (Frikkel) szép, érczes hangjával, és biztos játékkal nagy tetszést vívott ki. Mindkettőjüket zajosan megtapsolták. — Csütörtökön f. hó 2-án került színe először a „Halmelni patkányfogó” sikerült előadásban. Nyilvai Irma a czimszerepben excellált. Majd minden énekszámát megismételtették. Dobó (polgármester) kifogástalan alakítást mutatott be. Tarján Erzebet (Regina) érzésteljes, szép játékaért megérdemli a legnagyobb elismerést. Bodor Etel kedvesen játszott, dalait megtapsolták. Kiváló dícséret illeti még: Szabolcsiné, Sziklay János, Kemény Simon, Ujvárosi, Kiss Sándor és Nyiri Lajos játékát, kik nagyban hozzájárultak az est sikeréhez. Ujvárosi, és Kiss komikus duettjét szintén megajrtatták. A darab határozott tetszést aratott, s a főbb szereplőket több ízben kitapsolta a uagyszámú közönség. — Krémer Sándor a társulat tagja, már napok óta veszélyes betegségben fekszik a kórházban. — Sággy színgazgató a mult héten Zomborba utazott, hogy az ottani színház megnyitása iránt intézkedjék.

— Szigetváron, nov. 4-én kezdte meg a téli idényt Balog Alajos színtársulata, „Bánk-bán”-nal. Második előadásul az „Igmándi kispap” került színre.

— Szabadkán, teljesen meg vannak elégedve Gerőfi Andor színtársulatának működésével, ugy a közönség, mint a kritika. A „Szabadkai Közöny” így nyilatkozik: „Közönségünk a mult években el volt árasztva ócskaságokkal; egy újabb darab előadása valóságos esemény volt; annyival kellemesebben érinti azon figyelem, melyet Gerőfi igazgatónk tanusit a legújabb művek színrehozatalával. Tehát a műsorozat jó, a bérlőközönség meg lehet vele elégedve. Az előadások is jól mennek, s így alapos reményünk lehet, hogy ha az összájáték s a szereptudásra folyvást gond fordítatik, teljesen sikerült előadásokban gyönyörködhetünk. — „Donna

Juanitta" operette, mely Szabadkán most adatott először, nagy tetszésben részesült. Az előadás ugy jatek, mint enek tekintetében sikerült. A főbb szereplők, ugyszintén a karok, a fúrasztó nehéző énekeseket biztosan, összességön énekeltek. Gerófiné (Juanitta) Dobocásányi (Pomponio) játékkal, különösen a harmadik felvonás gyermek-játékában zajos tapsokra ragadták a jól hangolt közönséget. Ez estén mutató be magát a társulat altistánéja Láng Etel az alkadné szerepében. Kellemes alt hangja s élénk játéka által teljesen megkedveltette magát. Mészárosné Anna Petritta kiesiny, de kedves szerepében tetszést aratott. Lenkeiné Emma a spanyol tánczot, zajos tetszés között lejette. A diszletek, ugy a jelmezok szépsége, a rendezés gondosságáról tesznek tanuságot.

— **Szentestek** az idén ugyancsak kijutott a színházi élvezetekből. A tavasszal Szerémszali társulata működött ott, utána bement Szegedi Mihály társulata, mely az egész nyarat ott töltötte s csak október elején hagyta el Szentest, és ime három hét múlva Kőszegi Endre társulata köszönt be, mely jelenleg is ott tartja színelőadásait. Mikép lehet aztán kívánni a közönség pártolását, mikor az egyik társulat szekererudja még ki sem ért a városból, már a másiké be megy. Ez nem praktikus eljárás; a közönségnek is van szüksége pihenésre, kenyseríteni pedig senkit sem lehet a színházba járásra.

— **November elsejétől** az összes postahivatalok átvesznek elfogadványokat s a magánosok számlaköveteléseinek behajtását. Míg eddig az elfogadványoknak idegen helyen való beváltásánál valamely bank közvetítését kellett a magánügyeknek igénybe venni s a közvetítésért aránylag nem csekély proviziót fizetni, ezenül elég lesz az elfogadványt vagy számlát a levéllel együtt egyszerűen borítékba tenni. A czimzéssel ellátott nyílt levelet, vérvény mellett, a posta átveszi s a behajtást hivatalból végzi. Ha a számla vagy elfogadvány kifizettetik, postautalvánnyal értesítettik róla a küldött és csekély provizió levonása után, megkapja pénzt.

— **Székesfehérvárt** Arany János emléksobra javára nagy diszeloadás tartatott; az előadás kezdetül nagy néma képlet Arany János apotheosisa rendkívüli hatást keltett, melyet Bágyoni nagy gonddal rendezett, ezt követte „Anna” dramolett, melyben Nagyné K. Mari asszony a czimszerepben remekelt, dialogjait frenetikus tapsok követték. Munkácsinával, (Janka) számtalan kihívásokban részesült. Havasi Zseréndit, Benedek Tornait, Aradi Pétert a legnagyobb meglepedésre alakították.

Ezt követé Nyizsnai balladája, melyet Veres Sándor gyönyörűen énekel. S végül „Barátságból” vigjáték, melyben Maar Julia „Luoy”, Bágyoni „Benson” a tőlük megszokott művészettel alakíták szerepeiket. Megyeri Trotterja kitünő és mulattató volt. Bihari (Mirdith) igen elegans jelenség volt, a nagy közönség általános kedvence, de meg is érdemli. Zsufolt haz. „Kornevilli” előadásában Enyvári S. pajzánkodott és pacsirta módra csicsereggett. Veresné és Nagy Pista igen sok tapsot kaptak, de az oroslárusz Veres Haurijának jutott; a közönség ez alkalommal is szép számmal volt jelen.

— **Nagy-Kanizsán**, Tóth Béla szintársulatát most már melegebben karolják fel, mint kezdetben. Közlebb adták a „Kis herceget” operettet, melyben leginkább Kohay Etel (Parthené herceget) nyerte meg a közönség tetszését; jól iskolázott hangjával és ügyes játékaival, folyton ismétlődő tapsvihart aratott.

— **Nagy-Szebenben**, Tolnainé Hermin jutalomjátéka nagyszerűen sikerült; előadatott a „Huszáresiny” népszimű. Mint az ottani német lapban olvassuk, jutalmazottat megjelenésekor, hosszú selemzalagos koszorúval, több pompás virágbokrétaival, zajos taps- és éljenzéssel fogadták. Az előadás folyamán több dalát megisméltették. Az említett német lap igen elismerőleg ír Tolnainé, mint markotányosnő játékaról. Közönség nagy számmal volt jelen.

— **Állomás változtatások.** Lászy Vilmos szintársulata Miskolcra, Balogh Alajos Szigetvárra, Homokay László Tasnádra, Kárpáthy György Nagy-Harsányba, Várady Ferenc Szász-Régenbe tették át e héten állomásaikat.

— **Kun-Szt.-Martomból** írják lapunknak, hogy a Kőszegi Endre igazgatása és Lengyel József művezetése alatti szintársulat, hat hétig működött városukban, igen szép pártolás mellett. A jutalomjátékok alkalmával többnyire egy-egy műkedvelő vagy műkedvelőnő lépett fel és ilyen alkalommal a bevétel mindig meghaladta a száz frtot, természetesen koszoruk és virágokban sem volt hiány. A társulat okt. 28-án kezdte meg előadásait Szentesen.

Társulatok névsora.

XIV.

Szegedi Mihály szintársulatának névsora:

Férfiak: Szegedi Mihály, igazgató és színész. Prielle Péter hős és jellem, rendező. Ferenczi Béla, drámai hős apa. Moóri

Sándor, bonvivánt, salon comicus, operette buffó. Láng Ödön, népszimű és operette bariton. Tisztai Miksa, operett és népszimű bariton. Aradi Gaál, Gyula, drámai és intricus. Siménfalvy Gyula, lyrai szerelmes és társalgási. Molnár Menyhért, apaszínész. Hazai József, sugó. Csetri Gyula, segéd. tenor és kard. Tisztai Károly, segédapa és kard. Szelényi Jakab, segédszínész és kardalnok. Fekete Béla, segédszínész és kardalnok. Buczkó József, ruhatáros és segéd. Kun Ferencz, karnagy. Kómives Imre, comicus. — Nők: Szegediné Péterffy Eliz, drámai színésznő. Kövesy Rózsa, operette coloratur és népsziműénekesnő. Ferencziné Papp Erzi, operette és népsziműénekesnő. Leővei Ilka, drámai hősönő és társalgási színésznő. Török Berta, szende és társalgási. Moóriné Piroska fiatal anya és finom comica. Molnárné Patika Hermin anya és comica. Priellené Fácsey Emilia segédszínésznő és kardalnok. Kuhné Polgár Mari segédénekesnő és színésznő. Tisztai Károlyné segédszínésznő és kar. Tömpe Agnes segéd. sznő és kar. Láng Borea segéd. sznő és kar. Molnár M. szertárnok.

XV.

Mártonffy Pál szintársulatának névsora:

Férfiak: Mártonffy Pál igazgató, jellem és apa színész. Paksy Mihály, komikus és intricus. Gyarmathy Gyula népsziműénekes. Mártonffy Jenő, segédapa, segédkomikus. Toth Andor segédszerelmes és társalgási. Aradi Árpád, segédénekes és társalgási. Benedek Andor, segédszínész és ruhatárnok. Radnai György, segédszínész. Fekete Mihály diszitő. Möricz Imre, kellekes és színlaposztó. Nők: Mártonffyné-Posfai Ella népsziműénekesnő és társalgási. Tóvölgyi Ilon másodénekesnő és társalgási, naiv. Döményné-Hetényi Emilia anya, komika és társalgási. Gyórfi Ida drámai, szende és társalgási. Gyórfi Janka sugónő. Virányi Veron segédanya és segédszínésznő. Mártonffy G. Terézia pénztárnoknő.

Szintársulatok állomáshelyei.

Aradi Gerő Szeged. — Balogh Alajos Szigetvár. — Bényei István Brassó. — Bogyó Alajos Pécs. — Balassa Károly Besztercebánya. — Bánfalvy Béla Szekszárd. — Csóka Sándor Kassa. — Gerőfy Andor Szabadka. — Gáspár Jenő Sarkad. — Hegyi Gyula Békés. — Hubay Gusztáv Lippa. — Homokay László Tasnád. — — Jakab Lajos Székesfehérvár. — Károlyi Lajos Szatmár.

— 30 —

A szerencsétlen nő, látván, hogy minden fáradozása sikertelen, az éhségtől gyötörtetve kénytelen volt elfogadni az ajánlatot, mert már két nap óta nem evett, s azt sem tudta szegény, hova fogja az éjjel hajtani gondtelt fejét. Történjék a minék történni kell, — ugymond, — végzetem ellen nem küzdhetek. Hisz mire nem képes, az égető szükség, kétségbeesztő helyzet, vezetni az embert?!

Pár hó múlva azonban ismét oly körülmény adta elő magát, mely által igen kellemetlen helyzetbe jutott. Ugyanis a tudakozó-intézet tulajdonosa nagyobb vállalatba bocsátkozott, mely rá nézve kedvezőtlenül ütött ki, azonkívül a helykeresőktől tömérdek pénzt szedett fel előleg gyanánt s a végből keresetet indítottak ellene. Hogy a következmények alól magát kiszabadítsa, egy szép napon bucsut mondott Magyarországnak. A rendőrség letartóztatta az irdai teendőkkel megbízott irnokot, ugy szintén Arankát is, mint az intézet tulajdonosának balkézről való hitvesét.

Miután a hatóságnál igazolta kilétét, szigoru kötelességévé létetett a fővárost elhagynia; a szükséges utiköltséget illetőleg, sürgönyöztek atyjának, ki másnap megérkezve magával vivé leányát. Aranka azonban nem bírván tovább tűrni szülei részéről nyert erkölcsi leczkértetést, különösen mostoha anyja metsző gunyját, s szemrehányásait, három nap múlva ismét megszökött hazulról azon elhatározott szándékkal utazván föl Budapestre, hogy szüleit az egész világ előtt megtagadja s őket többé nem ismeri.

E naptól kezdve fokról-fokra sülyedt. Vétkes könnyelműségében elragadtatni engedé magát az árral; folyton azon nők társaságát kereste, kik a tisztá erényesség palástját levette, az erkölcsösség — szemérmesség* — s becsületességről teljesen megfeledkezve, egy szegyeteljes életet folytattak.

Míg arczán látható volt az egykori szépség nyoma, addig az öröm gyönyörteljes éveit élte, azután — mindinkább közeledett a sötét sir tátongó örvényéhez.

Sok ideig nem hallott Daróczy felőle semmit.

Egy verőfényes tavaszi napon nagy busan ballagott a kere-

— 31 —

pesi uton végig gondolataiba merülve, midőn gyászhangok üték meg fuleit. Hátratekiint. A Rökus-kórházi lelkész ép akkor szentelé be a megálló helynél az elhunyt földi maradványait. Önkénytelenül a koporsóra tévedt tekintete, melyen a következő felirat volt olvasható: „Itt nyugszik Barnabás Aranka élt 20 évet.”

Hideg borzadály futott végig erein e szavak elolvasása után, némán, mozdulatlanul állott a gyászkocsi előtt. Könyek peregtek végig arczán, kebléből egy mély fohász fakadt s öntudatlanul a lelkészszel együtt imát rebegett ajka.

— Tehát meghalt! — sóhajtá szomoruan a szertartás végeztével, — a Rökus-kórházban halt meg, mindenkitől elhagyatva . . ! Szegény szerencsétlen jobb sorsot érdemelt volna. Szüleid, rokonaid élnek s most még sincs ki megszírasson, ki nyugvóhelyedre kísérjen.

A kit megvetett, a kit hűtlenül elhagyott, az kísérte őt oda, hol megtalálja a mit az életben hiába keresett: az örök nyugalmat.

Kárpáthy György Nagy-Harsány. — Krecsányi Ignác Debreczen. — Kőszegi Endre Szentés. — Lászy Vilmos Miskolc. — Miklós Gyula Kecskemét. — Mándoki Béla Győr. — Mártonfi Pál Kapuvár. Mannsberger Jakab Arad. — Nyéki János Nagy-Szeben. — Polgár Gyula Nyitra. — Szegedi Mihály O-Besse. — Szeles József H. M. Vásárhely. — Szabó Antal? — Sággy és Dobó Eperjes. — Sztupa Andor Torda. — Szigeti Géza Mindszent. Tóth Béla Nagy-Kanizsa. — Váradi Ferenc Szász-Régen. — Völgyi György Baja.

Megbízások tára.

Keresünk

Kőszegi Endre színtársulatához *Szentese* regé énekesnőt 50 frt gagera. Ajánlközök tudassák szándékukat sürgönyileg Lengyel József művezetővel Szentesen.

Hirneves látványos új színmű!

A hamelni patkányfogó.

Regényes, látványos új színmű dalokkal, 3 felvonásban 8 képpel. Irta: Dr. Braun Gusztáv, zenéjét szerző: Hübler-Trams. Fordították: Tátray Gyula és Báthory R. Mihály.

I. kép: Singuf Hunold, a vándor dalnok. II. kép: Rabláncz vagy 100 tallér. III. kép: Bor. dal és szerelem. IV. kép: A patkányok nagy ura. V. kép: Hameln város kupaktanácsa. VI. kép: A haragos hegy torka. VII. kép: A gyász- és az örömnappja. VIII. kép: A gyermekek világa. (Apotheosis.)

Eperjesen, Sággy és Dobó színtársulatánál, nov. 2-án adatott zajos tetszés között, a következő szereposztással:

Gruvelholt Erich, Hameln polgármestere Dobó Regina, leánya Tarján Erzsébet
Gilbert, fia Szabolesiné Róza
*Oldendorf Heribert Palotai János
†Stenekén Mátyás tanácsnok Szabolesi Emil
*Werner Jakab Havasi Ferencz
Gundermann, börtönőr Sziklai János
Gertrud, leánya Bodor Etel
Singuf Hunold, vándordalnok Nyilvai Irma
*Wolf Max Kemény Simon
*Knierrim, eszmadia Ujvárosi Albert
*Zivrn, szabó Kiss Sándor

*Hameln város lelkésze Nyiri Lajos
†Schnebel Péter Hegedűs István
†Poppendik Gáspár iskolás gyermekek Sággy Ede
†Wurseht Pál Palotai *
†Iskolamester Kelemené L.
*Dorothy, gazdasszony a polgármesternél Sz. Emil
†Lőrincz, szolgál Ujvárosiné Meláni
*Schnebelné Termesi Gizella
†Wursehtné gyermekek.
Tanácsnok, polgárok, örök, gyermekek.
Történi Hamelnben. Idő 1284.
N o t a b e n e. A *-gal (csillaggal) jelölt szerepek jelentéktelenek. A †-tel (kereszttel) jelöltek szükségképen össze is vonhatók. — Singuf Hunold a czimszerep, ezt nő is játszhatja.

Eladó szindarabok.

(Az alább elősoroltak, nyomtatott példányok. A bekötötték egyenként 30 kr. a füzettek egyenként 20 kr.)

Hős Pálffy dráma. Szeleburdi vigjáték. Kelletlenek Molière vigjátéka. Scapin csinyjei Molière vigjátéka. A sicíliai, Molière vigjátéka. Ördög párnája népszínmű. Samu bácsi vigj. Felhívás keringőre vigj. Sakk a királynak vigj. Szelem harcza vigj. A eső színmű. A másoló dramolett. Rabagás dráma. Forrestier Pal színmű. Új emberek vigj. Kompanisták vigj. Legyőzött Róma színmű. Ezredes leánya dramolett. Gilberte dráma. Lauri kisasszony vigj. A két jó barát vigj. Nőgyűlölő vigj. Nők iskolája vigj. II. Károly vigj. Julia színmű. A betyár kendője népszínmű. Corneille szerelme dráma. Kintornás család népsz. Maulius Sinisater dráma. Férjek iskolája vigj. Phedra dráma. Clarisse dráma. Legujabb botrány. Nemes és Polgár színmű. Kornélia dráma. Váróteremben dráma. Szigetvári vértanúk drama. Az ördög bibliája népsz. Házasítók vigj. Mentor vigj. Nagyságos urak vigj. Absolon papa vigj. Revisor vigj.

A következők másolati példányok:

Farsangi iskola vigj. 2 frt. Stern Izsák életkép 2 frt. Egy férj vétké vigj. 1 frt 50 kr. Egy nő vétké dráma 1 frt 50 kr. Két árva dráma 2 frt 50 kr. A kremonai hegedűs dráma 1 frt 50 kr. Ó bolond bohózat 1 frt 20 kr. Ferreol dráma 2 frt. A jó barátok színmű 1 frt 50 kr. Egyetlen leány minden szereppel 2 frt. Deborah dráma 1 frt 50 kr. A gyűlölet dráma 1 frt 50 kr. Toldi Miklós vigj. 1 frt 50 kr. Stuart Mária dráma 2 frt Leconteur Adrien dráma 2 frt Vádlott és ügyvéde dráma 1 frt 50 kr. Tékozló tündér regé 1 frt 50 kr. Szerencse gyermeke színmű 1 frt 50 kr. Julius Caesar tragédia 2 frt. O azok a férfiak vigj. 2 frt 50 kr. Bőregér sugókönyv 3 frt. A nagyon szép

asszony vigj. 2 frt. *Operettek: A saragossai fecsegők* sugókönyv és partitúra 15 frt. *A szerelmi varázssital* sugókönyv és partitúra 10 frt. *Tulipán szigete* vagy *XXII-ik Cactus* sugókönyv és partitúra 10 frt. *Fortunio bájdala* sugókönyv és partitúra, összes zenestimmekkel 12 frt. Megrendelhetők lapunk kiadóhivatalában agyenként és összesen is.

Zoltán Gyula (volt szízigazgató tudatja a szízigazgató urakkal, hogy **500 darabból álló könyvtárából** bármely darabot 1 frt 50 kr-ért, szerepestől együtt pedig 3 frt-ért hajlandó *utánvét* mellett megküldeni. Operettek ugyanily árban kaphatók. — Továbbá egy előfiggöny, egy kettős ajtós szoba, melynek a másik oldalán lugos van festve, és egy hátulso erdőfüggöny és négy oldalfal változattal, az összes 13 forintért megkapható apróbb díszleteket is fog mellékelni. Megrendelések a „Színészeti” Közlöny” kiadóhivatalához czimzendők.

Nyílt tér. *)

I.
Felhívom a t. szízigazgató, nemkülönbén a daltársulati igazgató urak becses figyelmét Kunhegyi Miklós színészre, mint jellemtelen, ragalmazóra, kinek szokása igazgatóját, a társulat tagjait, ugyszintén a közönséget is piszkos magaviseletével, nyilatkozatával bujtogatni s a társulat ellen lázítani. Nem szgyenli magát pályatársait, minden ok és kimélet nélkül pellengére állítani. E végből fölkérem egy a szízigazgató, mint a daltársulati igazgató urakat, hogy Kunhegyi Miklós szerződésétől óvakodjanak, mert ugy járnak vele, mint én jártam. A tek. szerkesztő urat pedig fölkértem, hogy jelen nyilatkozatomat sziveskedjék közölni, melyért a felelősséget mindenkor elvállalom.

Kelt Szirák, 1882. okt. 27.

Lánczy Pál, s. k. daltársulati igazgató.

II.

Alólírott felszólítom Andrássy Mihály színész urat, hogy saját érdekében tudassa velem három nap alatt hollétét.

Kapuvár, 1882. nov. 2.

Mártonffy Pál, s. k. szízigazgató.

*) E rovatban foglaltakért nem vállal felelősséget a Szerk.

Scharf F. János gyorsajtonyomása Kassán.

Az első nagyobb szerep.

Ia azok, kik napi teendőjük végeztével szórakozást keresendő a színházba sietnek s ott a kőrszék- vagy zártszéken türelmetlenül várják a függöny felgördültét, tudnak azt, hogy e pillanatban minő érzelmek töltik be ama szép leány keblét, ki ma lép föl első nagyobb szerepében; bizonyára más véleménynyel volnának e kedves teremtés iránt s nem vonnák meg tőle buzdító tapsaik még akkor sem, ha valamiképp zavarba találna jönni.

A szép Mariska, kellemes, bájos arczával, rokonszenves, csengő hangjával, már több ízben felkelté maga iránt kisebb, pár szónyi szerepekben a közönség figyelmét. Most végre szép ábrándjai megvalósultak, megkapta az első nagyobb szerepet.

Már napok óta készül e szerepre, nemcsak megtanulta, hanem át is tanulmányozta. A főpróba után el van telve az örömtől, mert a rendező megdicsérte. Lázás sietséggel készíti otthon ruháit, összehajtja, kosárba helyezi s izgatottan várja az esti hat órát, hogy felmehessen az öltözőjébe. Majd előveszi szerepét, még egyszer átolvassa, miközben édes ábrándozásba merül. Feltűnik képzeletében a fényesen világított színház, a nagy közönség; miként szögezik rá a látesőveket, miként fogják tapsolni a drámai jelenésben; ha játéka sikerül, talán még ki is hívják, és ő e pillanatban mily boldog, mily kimondhatlan boldog lesz

— Talán csak nem fognak elítélni, ha valamit hibáznék, ha elfogultságomban, hangom egy kissé reszketne, hisz én érzem, hogy van bennem tehetség s ezt a közönség is bizonyára elismeri s

Midőn felindulásából magához tért, összeszedett minden értékes holmit, csak a rajta levő ruhát hagyta ott, s egy „átkom kíséren sirodíg” kiáltással kirohant a szobából.

Mikor a tiszt hazajött, nagy zokogásban találta Arankát, k mindent elbeszélte, a mint történt. A huszártiszt látván, többé itt nincs mit keresnie, a meennyiben se pénz, se ruha; czélját ugvis elérvén, jónak látta még szabadságideje lejártá előtt visszautazni ezredéhez, s a magáról megfeledezett hölgyet szépen a faképnél hagyta.

Daróczy Gyuri a nem várt csapás sulya alatt majdnem eszét veszte, kifosztott koldusként bolyongott az utcákon. Tekintete mé-lázóvá változott. Arca napról-napra halványabb lón, magába zárkozott, szótlan s mintegy önmagával tehetetlen volt. Beesett szemeiben az elfojtott kínok egész pokla lángolt. Voltak pillanatai, midőn idegeit lázas rohamok, szívet göresös fájdalmak támadták meg. Majd fölébredt lelkében a megcsalattatás gondolata, ilyenkor keserves könyekre fakadt és szüntelen öngyilkossági eszmékkel foglalkozott.

Aranka csak napok mulva kezdé átérezni helyzetének egész sulyát; miután meggyőződött esábitójának hűtlenségéről. Minden rokon, barát, sőt ismerős nélkül az utcára volt taszítva. Nem tudta merre induljon, kinél keressen menedéket s mihez fogjon. Most kezdett először életében komolyan gondolkodni. A szükség tanítja meg leginkább az embereket a gondolkodásra. Kétségbeesése fokontint növekedett. Egy eszme villant meg agyában s már a másik pillanatban utnak indult egy közvetítő-intézetet fölkeresni, végre sikerült egyet találnia a keresztutcában.

Szerény alázattal lépett az üzletbe. A tudakozó-intézet tulajdonosa fiatal, nőtlen ember volt, ki meglepetve a leány szépsége által, miután az óhajandó állomás már be volt töltve, nem szalasztá el Aranka szerencsétlenségét a maga részére kizsákmányolni, e végből egy ajánlattal járult előbe. Az által szándékozott sorsán enyhíteni, hogy míg valamely tisztességes állomás nyílik, maradjon nála, s tartsa rendben a házat.